Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

NĂM THỨ MƯỜI MỘT — SỐ TRƯ 3437 — MỖI SỐ 1 $ 04 — NGÀY THỨ HAI 3 và THỨ BA 4 SEPTEMBER 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	9.00	4.50	2.25	
Các làng và các công-sở	14.00	7.00	3.50	
	10.00	5.00	2.50	

Bạn mua báo cần kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
● Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : V. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 9927

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :	
Une seule insertion	0$30 la c/m
Contrat annuel	●
Par centimètre et par insertion	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales	1$50 le c/m
Petites annonces classées	0$10 la ligne

Thế nào là quốc-hồn ?

II

Người Nam ta bây giờ, kiến-văn đã rộng rãi, trí-thức đã có phần mở mang, đã nhiều người biết rằng nước là nước chung của người trong nước, mình đã làm người trong một nước, thì việc nước cũng phải đóng góp vào một phần. Đã nhiều người biết nước với mình quan thiết là thế nào, mình đối với nước nghĩa-vụ nên thế nào, đối với việc lợi ích chung ở trong nước, cũng đã nhiều người sẵn sóc đến, không đến nỗi nhạt nhẽo thờ ơ, như người ở thế-kỷ thứ mười chín giở về trước. Cái mê mộng mấy nghìn năm của người Nam đã dần dần tỉnh lại, thì nước Nam không phải thật là nước không hồn, cái vận mệnh của nước Nam sau này, chắc cũng có một phần trông cậy được. Chỉ khốn vì người minh sinh trưởng ở dưới cái chính thể chuyên chế đã mấy nghìn năm, cái tính tự tư tự lợi đã chôn sâu vào trong óc, đến bây giờ mà rửa vẫn chưa sạch. Không kể những người nghèo cực, cả ngày đầu tắt mặt tối, quanh năm chân lấm tay bùn, mà cơm vẫn không đủ ăn, áo vẫn không đủ mặc, quanh năm chỉ tối, chỉ lo tính về việc cơm áo còn chẳng xong, còn có tiền của đâu mà đóng góp vào việc lợi ích chung của công chúng, còn những người nhờ được dịp tốt duyên may, làm ra tiền nghìn bạc vạn, trong tay đã sẵn đồng tiền, mới lung như rác, quăng như bùn, để cốt tiêu pha cho phỉ chí, cách tự phụng đã thật là xa xỉ, lối ăn chơi lại rất bực phong lưu, đánh bạc một canh thua đến giảm bảy trăm, mua vui một lúc mất đến năm ba chục, cũng không hề đem tiếc chút nào. Lại có người vì nhiều tiền quá mà sinh ngông, bỏ tiền ra đến hàng nghìn mua lấy cái vinh hàm hay là cái huy-chương, cần lấy cái hão danh diện ở đời, lấy thế làm vẻ vang sung sướng. Thế mà đến việc lợi ích chung của nhân công cuộc từ thiện, thì cứ ngảnh mặt làm thinh, một đồng cũng không chịu mất. Còn người giàu có ở chốn thôn quê, thì chỉ biết chứa tiền cho nhiều, chỉ biết chôn chôn sâu, khóa cho chặt, mà ăn chẳng dám ăn, mặc chẳng dám mặc, bo bo bom bóm, cam lòng thân giữ của suốt đời, ngoài cái tư tưởng làm giàu không, còn biết ở đời có những việc gì nữa. Kể không kể những người học vấn ít, kiến văn hẹp, như người đứng ngoánh mặt vào tường, như ếch nằm trong đáy giếng, không trông thấy người nào mà cũng không biết thế gì có những việc gì nữa, tuy ở chốn thị thành, mà chẳng khác gì nơi đồng chua nước mặn; tuy ở buổi thế giới giao thông, mà chẳng khác gì lúc bế quan tỏa cảng, trong trí vẫn cứ tối nhờ đêm, dây như đất, còn biết thế nào là công ích công lợi mà để ý săn sóc đến. Còn những người có tài học, có trí thức, thật cũng có xuất sắc hơn người, nhưng nhiều người thì vì cái lòng ham danh ham lợi quá sâu, lại mượn tiếng ái-quốc để làm cái mồi mua danh chuốc lợi, mà cử động và ngôn luận, mới có lắm điều mờ tối quanh co. Lại có người cũng có thông minh, có học thức, cũng đã am hiểu được việc đời, chỉ vì cái lòng vị kỉ quá sâu, mà đối với lợi ích chung, thường tỏ ý thờ ơ nhạt nhẽo. Lại có người thì cũng có tư tưởng, có nhiệt thành, cũng muốn làm hết cái nghĩa-vụ của mình đối với nước, chỉ vì sự từng trải chưa nhiều, tính khí thường hay nóng nảy, mà cử động lại không khỏi sai nhầm.

Ôi! người không có hồn thì dẫu vẫn ăn vẫn nói, vẫn cử-động như người thường, mà không có chút tri giác gì, không làm được ích lợi gì cho mình, thì sống cũng chẳng khác gì chết. Nhà không có hồn, thì tuy vẫn làm ăn sinh lợi, bề ngoài cũng chẳng khác gì, mà sự tan tác suy đồi có thể kiễng chân mà đợi. Nước thịnh hay suy, mạnh hay yếu, cốt nhờ vào người trong nước, chỉ ý và tư tưởng của người trong nước, tức là hồn nước. Nay xét xem cái chí ý và cái tư tưởng của người Nam ta, thì đại khái như thế; nước Nam vẫn là một nước chưa có hồn, nước chưa có hồn thì còn mong gì đua đuổi kịp người ở trên con đường tiến hóa, mà mưu sinh tồn ở cái buổi cạnh tranh kịch liệt hơn được kém thua này. Vậy nếu ai có lòng nghĩ đến tiền đồ của dân-tộc Việt-nam, thì việc cần thiết thứ nhất bây giờ, không gì bằng đúc lấy hồn cho nước. Người có cái trách nhiệm qui báu ấy là ai? tức là người có quyền nuôi dạy con em ở trong gia-đình và người cầm quyền dạy dỗ học trò ở trong trường học.

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 31 août 1928

Nước Pháp

Bản giao ước về việc chiến-thuyền của Pháp với Anh

Về bản giao ước về việc chiến thuyền của Pháp với Anh, quan tổng trưởng bộ hải quân Leygues có nói ông không có thể nói về của khoản trong giao-ước được, vì rằng đã định đợi đến khi các nước kỳ giao ước tỏ ý kiến làm sao, rồi mới tuyên bố bản giao-ước kỳ được. Song ông có nói bản giao-ước có thể xét về đủ các phương diện, không sao tìm thấy khoản gì là không rõ ràng; không có khoản gì bí mật, không có định hết kỳ hạn quá; cần hai nước kết liên với nhau, không có khoản nào phạm đến giao ước năm 1921 và giao ước năm 1921 sẽ theo cho đến khi mãn hạn.

Ông André Weiss tạ thế

M. André Weiss, có chức trưởng viện bảo sĩ nước Pháp phó trưởng tòa thẩm phán quốc-tế La Haye, và là chánh trưởng hội Hàn-lâm quốc-tế về luật-khoa tạ thế.

Nước Phinlan

53 người khách du lịch bị bắt

53 người trong một đoàn du-lịch Nga, đi bằng chiếc thuyền nổ tới đảo Hogland, không có giấy thông-hành đã bị bắt.

Thụy-sĩ

Một bản giao ước với Ba-ly

Thụy-sĩ, và Ba-ly sẽ ký với nhau một bản giao-ước thương-mại tạm thời.

Tại hội Vạn-quốc

M. Shabart, đại biểu nước Đức, đề trình các tờ trình về công việc kinh tế, và về các cuộc hội-nghị xét sự bãi các lệ ngăn cấm về đường quan thuế. Ông có nói công việc của hội-đồng kinh tế đã làm được rất là quan trọng. Hội đồng kinh tế sẽ cùng M. Serrays, đại-biểu nước Pháp chủ tịch.

Phi-luật-tân

Cuộc hội-nghị nông-phố

Cuộc hội nghị nông phố ở Manille đến ngày 11 Sep'embre sẽ họp.

Quan Toàn-quyền Simson sẽ cho đại hội đồng bàn bạc một khoản trong bản luật pháp về cái thủ lệ sắp đến điền, định cái số đất có thể sắp cho các hội nhiều nhất là 5 000 hectares. Đại hội đồng lại sẽ xét một bản dự án về việc mở mang đảo Mindanao.

Hoa-kỳ

Cái nghề làm đường ăn

Hội đồng của các nhà đại biểu về nghề làm đường ăn ở Hoa-kỳ, và ở Cuba có đệ trình quan giám quốc Mac'ado một là đơn xin bãi các thủ lệ bao-thủ trong về làm đường nay mai. Hội các nhà buôn đường xuất sang ở Cuba cũng biểu đồng tình về việc ấy.

A R I P.

Việc Trung-hoa

Ngày 28 août 1928

Quân Nhật định ở mãi Sơn-đông

Viên trưởng sư-đoàn thứ ba quân Nhật là Au-mân có nói chuyện cho người Nhật ở Sơn-đông biết rằng: Sư-đoàn thứ ba thay sư đoàn thứ sáu đóng ở Sơn đông, toàn bộ sẽ theo như lúc chiến tranh mà chia ra có ngũ, sáu chiến đấu rất sung thực, vạn nhất có binh động về quân sự, thì đưa phó rất là đầy đủ, trong 20 dặm đường G'ao-tế vẫn không có quân Trung-hoa đi vào, nếu quân Trung-hoa sử tự tiện trăm vào thì sẽ xử trí một cách quả quyết. Cái An Tế-nam không cần phải tiến hành ngay. Hiện lại đang dự bị các định trại về mùa đông, có 18 đồng luôn đến hai năm cũng chưa biết chừng, kiều-dân sở yên lòng không sao chi mà phải lo ngại.

Việc loạn ở Hà-nam

Sớm ngày 24 Phùng-ngọc-Tường bỗng rời Giang-tinh về Hồ nam vì quân Ngô-tân-Điền ở Hà-nam và quân Phàn-chung-Tế, Nhạc-duy-Tuấn sinh ra việc biến loạn, thì rất hăng hái, tỉnh hình Đông-quan rất là quan trọng, cho nên Phùng phải vội về để ứng phó.

Việc bài trừ chiến tranh đối với Trung-quốc

Cố tổng ở Washington nói rằng về phương-diện ngoại giao đã cho là bản hiệp nước bài trừ chiến tranh, có ảnh hưởng đến cuộc hòa bình Viễn-đông rất là trọng yếu, nhất là đối với Trung-quốc lại càng có quan hệ lắm, đối với lời tuyên-ngôn dự vào bản hiệp nước ấy của Vương-chính-Đình đưa lấy làm phải.

(*Dịch báo Tân*)

Ngày 1er Septembre 1928

Việc tàu Avocet

Thượng-hải. — Tàu *Avocet* của Hoa-kỳ bị sụt ở gần Yên-đài mới rồi, đã trục được ra.

Đường hàng không Thượng-hải Nam-kinh

Thượng hải. — Công việc gấp bị để đặt đường hàng không Thượng-hải Nam-kinh vẫn tiến bộ. Quan giám đốc sở hàng không có tuyên bố rằng các hiệu buôn đã quyên một trăm đồ dùng vào việc ấy.

Một tin về Trương-tôn-Xương

Thượng-hải. — Trương-tôn-Xương không chịu công nhận chánh phủ quốc-dân trung đô tiến về Ngô-bội-Phu.

Chánh phủ Quốc-dân với Nhật-bản

Đông kinh. — Quan thượng-thư bộ ngoại giao của chánh-phủ quốc-dân có lời tuyên bố, không cáo [illegible] không được thành thực trong khi điều đình việc Tế-nam, và có nói nếu Nhật-bản đã chẳng không giải quyết việc ấy, thì Trung-hoa sẽ đem việc ấy trình hội Vạn-quốc.

Các báo ở Đông-kinh nói rằng việc Hoa-kỳ mời Trung-hoa dự vào bản hiệp nước bài trừ chiến-sự, không có bắt buộc là công nhận cho chánh phủ Nam-kinh. Các báo ấy lại nói ở Trung-hoa đương lâm hỗn độn, thì về việc Trung-hoa mong kỳ hiệp nước, và việc giao-thiệp Trung-Nhật, rất gây nên lắm điều khó khăn.

Chánh phủ Nhật đáp lại lời tuyên bố của Trung-hoa nói rằng việc Tế-nam-phủ có tạo đệ trình hội Vạn-quốc, có nói bản chánh phủ quyết chỉ hành vực cái ý kiến của mình tại hội Vạn quốc và chứng minh rằng sự chậm trễ là do nước Trung-hoa không thành thực.

Việc Động-tam tinh

Đông-kinh. — Cứ như tin tức ở Bắc-kinh, thì Trương-học Lương đã đáp lại Tưởng-giới-Thạch rằng đến ngày 1er Novembre ở Mắc-nhân sẽ kéo cờ quốc-dân.

Ở Thượng-hải thiết quân luật

Thượng hải. — Các quan quốc-dân muốn trừ mọi việc hành-động của đảng cộng sản, đã thiết quân luật ở ngoài địa hạt của tô-giới.

Việc Mãn-châu và Mông-cổ

Cáp nhĩ-tân. — Ông Lasevitch quân ký của Nga vì đường đông thiết lộ tạ chết.

Tình thế ở Nội-Mông vẫn yên.

A R. I. P.

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CLXIII

Chu-đông-Di, người ở Đạo-châu, làm chức chủ bạ ở Pakin-đương sau thăng làm chức tư lý ở Nam-an (quan coi việc hình ngục). Cả người đã tại không đúng chết, quan chuyển-vận sứ là Vương Qui muốn trị tội nặng, Đông-Di hết sức tranh cãi, Qui không nghe. Đông-Di đứng phắt dậy, nói to tiếng rằng: « Như thế còn nên làm quan không? Mạng người rất trọng, theo ý người khác mà giết người vô tội, lòng ta sao yên! » Qui nghe ra, bèn tha tội cho người tù ấy. Đông-Di được bổ làm quan lệnh Quế-dương, sau đổi làm quan lệnh Nam-xương. Đông-Di chuyên lấy ân đức thành tín cảm hóa kẻ dưới, nhân-dân trong hạt đều yên mến kính phục, những kẻ tuổi-trẻ gian hiểm và những kẻ thiếu niên lung ta ở trong hạt đều biết xấu hổ không dám làm bậy, San đổi sang Nam-khang quản rồi mất. Đông-Di học rộng biết chín, cần mình rất nghiêm, làm Thái-úy-đề và Thông-thư bốn mươi thiên, phật minh cái lẽ huyền vi của giới đời, và cái lẽ sinh hóa cần muôn vật, được sách chính-truyền cần ở Kỉ-bằng và hộ Mạnh, có công với học giả rất to. Khi Đông-Di ở Nam-an, quan thông-phán là Trình-Hướng biết rằng Đông-Di học vấn tinh thâm, hiểu thấu đạo lý, cho hai con là Trình-Hiệu và Trình-Đi đến học (Nhị-Trình ở nhà Tống) Đông-Di thường bảo Nhị-Trình tìm xem những sự vui thú của họ Không và họ Nhan (tức Khổng-tử và thầy Nhan-Hồi) là vui việc gì. Khi Đông-Di đến Nam-khang, liền làm nhà ở dưới núi Liên-hoa, trước nhà có dòng nước khe chảy vào sông Pô-yang, khe ấy tên là Lĩ'em khê, Đông-Di nhân đó lấy tên hiệu mình là Liêm-khê, kẻ học hành ấy gọi là Liêm-khê tiên-sinh. Đông-Di trong lòng như gió thanh giăng sáng, không hợn một chút trần tục, Vương-an-Thạch khi nhỏ tuổi rất hiếu ngạo, không coi ai ra cả, khi hình trang Chu-Đông-Di, lần đầu yết Đông-Di, Đông-Di đến tử chối không tiếp kiến, An-Thạch tức giận, không đến nữa.

Vua Thần-tông thấy giới năng lâu không mưa, lâu mà khô héo, nhân-dân đang khốn, mặt mũi ăn sầu có vẻ lo. Vương-ang-Thạch nói: « Nếu tu nước lớn là việc thường xưa nay, vua Nghiêu và vua Thang cũng không khỏi được (đời vua Nghiêu, mười năm chín lần nước lụt, đời vua Thang, tám năm bảy lần nắng to), Bệ-hạ cần gì phải lo ngài, tôi xin Bệ-hạ sửa sang chính sự để cảm-động lòng giới. Vua nói: « Trẫm đêm ngày lo sợ, là sợ rằng chính-sự không sửa sang đó thôi; hãy giờ phép mới đã ra, lấy tiền sản dân nặng quá, nhân-dân ta oán, đến nỗi nói ra những lời bậy bạ ». Bởi lý Trịnh-Hiệp coi sửa An-thương, thấy liền năm đại hạn, nhà-nước lại lấy tiền sản dân nặng quá, nhân-dân bèn thương lên tâu trái giọt rất nhiều, vy nào chống lý, cha nào con lý, mình mẩy gầy ốm, quân áo rách rưới, dắt nhau đi đầy đường, tranh nhau mua tiền cám, nếu lấy vào với gạo, hoặc tìm hoa quả để cầy để ăn, có người vì thiếu tiền giả cho nhà-nước, để leo gông rồi đi đội đất gánh nước thuê để lấy tiền giả cho nhà-nước, đầy đường đầy phố, có hàng mấy nghìn người. Hiệp bèn có tì co những điều mắt mình xem thấy, vẽ một bức tranh, phát ra ngày trăng trước thì ngày tan xét xong tuyên ân phạt Nguyễn-văn-An tức Hội 2 tháng tà và 100 quan, phạt Nguyễn-duy-Tín, Ng-văn-Trinh, Ng-hữu-Tiếu, Vũ-văn-Tuyển, Lê-trung-Tế, Lê-văn-Ninh, Phùng-văn-Mạo, Ng-thị-Sen, Ng-thị-Hai, Vũ-thị-Hinh, Trần-thị-Thoa, Ng-ngọc-Luân, Ng-thị-Trinh, Trần-thị-Huệ, Ng-thị-Ngân, Vũ-thị-Hai, Đào-thị-Lạc, Hoàng-văn-Trọng, (phế-lý) Bùi-văn-Pháo, Đỗ-v-Chiêu, Đào-văn-Nghi, Ng-văn-Tây, Bùi-văn-La, Ng-duy-Can, Trần-văn-Bích, Ng-thị-Bé, Ng-văn-Tư (lý trưởng), Đoàn-văn-Cơ, Ng-văn-Đoàn, Ng-văn-Châm, Ng-văn-Của, Trần-văn-Kiab, Ng-văn-Pham, Lê-văn-Giám, Trương-văn-Thúc, Phương-văn-Mao, Bùi-văn-Thâm, Ng-thị-Hai, là các con học cộng là 38 người mỗi người phải 16 quan.

Còn Phạm-văn-Can cũng bị truy tố vì gả đám xác-đầu lý thì được thả vì xét không đủ chứng cớ.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	28 độ
15 giờ	31 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	9$60
» nhì, »	8 60
» ba, »	7 70
Thóc hạn, nhất, »	5 60
Bắp ngô »	5 50

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Sep'embre 1928, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 48.

Thời giá quốc trái :

Ngày 31 Août 1928

3 %	hoàn đáp	78 f. 95
3 %	»	95 f. 90
4 %	vĩnh viễn 1917	89 f. 90
4 %	» 1918	89 f. 90
6 %	» 1920	103 f. 90
5 %	hoàn đáp 1920	112 f. 00
4 %	» 1925	118 f. 25

Ngày 28 Août 1928

3 %	vĩnh-viễn	67 f. 90
5 %	1916-1916	93 f. 95

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày chủ-nhật 2 Septembre hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong, qua Pakhoi, Hoànow và Faribayard.

Các tàu từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

Tàu *Tonkin* mang thư sang Pháp (Đường Nhật) đến ngày thứ ba 4 Sep embre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong rồi chuyển sang tàu *Hakone-Maru* của Nhật. Tàu này có ghé Naples.

Các tàu từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút tối thứ hai 3 Sep'embre.

Tên án Trùng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trùng-trị xử những việc sau này :

Đâm chém của ở ngõ Hội vũ. — Vì việc đâm chém của ở ngõ Hội-vũ do Nguyễn-văn An tức Bội làm xảy ra chưa và sẽ Mật-thám bắt được ngày tháng trước thì nay tòa xét xong tuyên án phạt Nguyễn-văn-An tức Hội 2 tháng tù và 100 quan, phạt Nguyễn-duy-Ích, Ng-văn-Trinh, Ng-hữu-Tiếu, Vũ-văn-Tuyển, Lê-trung-Tế, Lê-văn-Ninh, Phùng-văn-Mạo, Ng-thị-Sen, Ng-thị-Hai, Vũ-thị-Hinh, Trần-thị-Thoa, Ng-ngọc-Luân, Ng-thị-Trinh, Trần-thị-Huệ, Ng-thị-Ngân, Vũ-thị-Hai, Đào-thị-Lạc, Hoàng-văn-Trọng, (phế-lý) Bùi-văn-Pháo, Đỗ-v-Chiêu, Đào-văn-Nghi, Ng-văn-Tây, Bùi-văn-La, Ng-duy-Can, Trần-văn-Bích, Ng-thị-Bé, Ng-văn-Tư (lý trưởng), Đoàn-văn-Cơ, Ng-văn-Đoàn, Ng-văn-Châm, Ng-văn-Của, Trần-văn-Kiab, Ng-văn-Pham, Lê-văn-Giám, Trương-văn-Thúc, Phương-văn-Mao, Bùi-văn-Thâm, Ng-thị-Hai, là các con học cộng là 38 người mỗi người phải 16 quan.

Còn Phạm-văn-Can cũng bị truy tố vì gả đám xác-đầu lý thì được thả vì xét không đủ chứng cớ.

Ô tô đè chết người. — Chiều ô-tô chở hành khách của M. Ngô-văn-Đông đa Dương-văn-Ngọ là phụ tài-xế cầm máy, khi đi qua cầu sông Cái mở máy cho xe chạy nhanh quá đụng phải cái xe tay và một cái xe bò đi trước, để phải người kéo xe tay tên là Quit bị thương và người đàn xe bò tên là Đỗ-thị-Đông chết. Toà psnt Dương-văn-Ngọ 50 quan, và bắt chủ xe phải chịu trách nhiệm về tiền phạt và tiền lỗ-phí. Còn Tưởng-viết-Huệ là tài xế thì được tha.

Lăng mạ. — Hôm 12 tháng 7 tây Nguyễn-thị Uẩn tức tư Cần, con gái là Đào-thị-Đang, và giá là Đặng-thị-Quý đến nhà Mme Ng-thị-Tỷ ở phố Thuốc-Bắc đòi món nợ (nguyên nợ Ký là cả Bằng là con gái Mme Ng-thị-Tỷ hiện chết rồi đăng vay) không đúng đúc đi đong trước của nguyên rồi và lăng mạ một cách rất thô tục. Tòa phạt bên con gái phạm mỗi người 20 quan và bắt phải liên đới với nhau bồi thường cho bên nguyên đơn 1 đồng. Còn Mai-thị-Trang là con dâu Mme Th.-Tỷ bị tuy tố về việc lăng mạ lại bên bị can, thì được tha vì xét không đủ chứng cớ.

Đỡ đẻ đã người bị thương. — Chiều ô-tô của M. Yao-Kai là người Khách buôn bán đa Đặng-v-Nghiêm là tài-xế cầm máy, khi ở cầu Sông Cái xuống phố hàng Đệm mở máy cho xe chạy nhanh và không tiếp thể lệ đi đường, đã phải mặt người tên là Ng-Thuận bị thương. Cô rất đỏi nhưng Đặng-v-Nghiêm không đến, nên tên hồi chứng là rất khuyết lịch phi tiền 5 đồng ngày thì và 5 quan.

Người làm công bắt lương. — Vũ-đình-Long là em thợ cho hiệu khách thổi shup đóa ở phố hàng Bồ do M. Lưong-Wi-Seng đứng sanh, thường thường cứu ăn rắp cần hiệu ấy nhưng shup đóa thường phiện đem bán rồi lấy tiền tiêu. Tòa phạt Vũ đình-Long 2 tháng tù.

Cuộc đấu xảo sánh Tây tại Batavia. — Quan Tổng Lãnh-sự Pháp tại Indes Néerlandaises báo rằng cuộc đấu-xảo sánh Tây tại Batavia đã mở từ ngày 28 août, và được hoàn-hỉ lắm.

Hạ kỳ thi tại sở Bưu-điện. — 1. một kỳ thi tuyển thừa-tá tập-sự (Commis stagiaire du cadre local des P. T. T. de l'Indochine) đến ngày 19, 20 và 21 Novembre 1928 sẽ mở tại Hanoi, Saigon, Tourane, Pnom-Penh và Vientiane.

Số thí lấy vào ngạch kỳ định là hai mươi người.

2. Một kỳ thi tuyển chứa sư-thừ tập-sự (Mécaniciens stagiaire du cadre local des P. T. T. de l'Indochine) đến ngày 14, 15 và 16 Novembre 1928 sẽ mở tại Hanoi và Saigon.

Số thí lấy vào ngạch kỳ định là hai người.

Các đơn xin ứng thi cùng những giấy định tiền có trong mỗi xứ Đông-dương phải gửi đến quan phó Bưu-điện (Sous Directeur des P. T. T.) để lập gửi đến sở Bưu-điện Hanoi trước 15 ngày trước kỳ thi.

Các thí-sinh ai muốn hỏi gì về việc thi và việc gửi đơn thì có thể hỏi tại phòng Quan-lại của sở Bưu-điện trong xứ (Bureau du Personnel de la Sous-Direction des P. T. T.)

Các thể-lệ và chương-trình thi đã đăng ở Quan-báo Đông-dương (Journal Officiel) số 61 ngày 1er Août 1928.

Sở Bưu-điện lại cáo

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh

Quan Đốc-tờ Blot

63, phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm

Giây nói số 449. Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn muốn đẻ đẻ được cần (đẻ tối ít hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như kiêm đẻ) hai-nhi cũng được.

Tại nên đến quan Đốc-tờ Blot là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khéo-cẩn.

Có buồng riêng để tiếp chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Cả 3 hạng Trẻ tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh-nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ (Sô-nghiệp có mà ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét chu-đáo.

Muốn hỏi bao điều gì, xin cứ mời đến tận nơi hỏi để biết rõ.

Ai tin. — Bắc-quốc được tin buồn rằng cụ Nguyễn-văn-Thiều là thân-phụ ông Nguyễn-văn-Bỗ thư-ký phủ Thừa-quyền vừa tạ thế lúc hồm qua lại vì 57 phố Chân-cầm (Lamblot) Hanoi. Năm nay cụ hưởng thọ 77 tuổi. Đến ngày thứ ba 4 septembre hồi 6 giờ 45 sẽ trước linh-cữu vào nhà thờ làm lễ rồi an táng tại nghĩa-địa hàng Cỏ.

Bản-quán có lời kính-viếng cụ và chia buồn với gia quyến.

LỜI CÁO-PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn số tới cáo phó để cho Cụ, cáo Quan, cáo Ông, cáo Bà biết cho rằng:

Thân phụ chúng tôi là

Ông Phó-tổng NGUYỄN-VĂN-THIỀU hưởng thọ 77 tuổi, đã tạ-thế hồi 7 giờ tối hôm 2 Septembre này tại số 57, phố Chân-cầm (G. Lamblot) — Hanoi

Nay thân-thích mọi nơi chúng tôi, định đến ngày thứ ba 4 Septembre 1928, là ngày 21 tháng bảy ta, hồi 6 giờ 3 kể là trước linh-cữu vào nhà Thờ làm lễ, rồi an-táng tại nghĩa địa Hàng-tổ.

Cô tức: Nguyễn-Bỗ, vợ và con.

Nguyễn-Liên, vợ và con.

Nguyễn-Tân, vợ và con.

Tế tức: Nguyễn-Giám, vợ, cháu và chắu.

Rể tức: Nguyễn-thị-Tỉ.

Đồng bính cáo

Lời đăng báo này thay giấy cáo phó

Các nhà có con gái đi học nên biết. — Vừa đây kỳ-giả có tiếp chuyện một bà đốc trường nữ-học kia, nhân nói đến việc nữ-học, bà Đốc có tỏ bày mấy lời sau này, ý kiến rất hay, thường nên thuật lại để các nhà có con gái đi học cùng biết.

Đại-ý bà Đốc ấy nói:

Các nhà làm cha mẹ đã người chịu trăng nom dẫn việc học cho con; khi con không chịu học, cứ hay đong thế. Và sau học kém bị đuổi thì lại nằm-nỉ xin làm ơn cho con học. Thậm chí có học trò lười bị đăng bị đuổi thì đang bà đến lay lục để cầu ơn cho nhân. Giá thử đã cái công đi cầu cạnh ấy mà trước kia lúc ở nhà trông nom đến sự học hành nết na của con, thì có lẽ là ích cho nhà trường lắm ru. Học-trò đi học nhà kia đi sớm qua, lang thang rong chơi khắp phố, rồi mới đến nhà trường; lúc về cũng không về nhà ngay, cũng lang thang rong chơi chán chê đã. Cả những học trò lớn tuổi rồi cũng thế. Đã là tại không có người kiểm thúc mà ra.

Ở nếu trường công, số nhà học có hạn; nếu những học trò lười biếng, không thể bớt đi, thì chẳng là hại cho các trẻ khác lắm sao. vì những không có chỗ đâu mà học.

Nếu bảo học trò lười thì học nhân cũng vô ích, vậy nên cứ đăng thẳng cho học mất cũng là cái hại; bởi nhược sử mà mà nên kiếm nghề-nghiệp cho làm-lụng còn hơn. Xoay nghề nghiệp cho con, có việc gì mà hễ.

Lại một điều nữa nên nói là trẻ con thường thấy mua quà bánh phí tiền lắm.

Trước kia các nữ học sinh đều ra đăng khâm chỉ, phép tắc; đi ngoài đường ngoài phố nghiêm trang; ít khi phải quở phạt. Ngày nay thì các nữ học sinh nhiều người lười biếng lắm; thậm chí đi ngoài phố có khi gây sự đánh nhau cãi nhau với nhau. Vậy các nhà làm cha mẹ phải quản cố lấy con và phải rèn dạy mới được.

BÁN RẺ:

Một cái quạt điện;

Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères;

Một cái máy điện cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.

Hỏi tại nhà in Trung-Bắc 63, phố hàng Đồng

1.460

Căn người làm việc

Tại nhà máy nước cần ngay một viên kế-toán giỏi, chữ lấy rõ khá. Hỏi ở đấy. Phải có giấy chứng chỉ tốt về công việc làm trước. Ai chưa thạo thì đừng hỏi, vô ích.

7.510

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ÁNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua giá rẻ, nên hiện ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá

TRUNG • BẮC • HỌC • HIỆU

22, RUE LAMBLOT (PHỐ NHÀ THỜ) MÁY-NÓI SỐ 150

Các lớp từ Đồng-ấu (Cours Enfantin) đến Cao đẳng (Cours Supérieur) đến ngày 1er Septembre này sẽ khai giảng.

Giấy xin học phải gửi đến Trung-Bắc Học-Hiệu, số 22, phố Nhà-thờ (rue Lamblot) Trường học không nhận những trẻ con đến xin học lấy một mình. Phải có người nhà đưa đến, hoặc có giấy của phụ huynh gửi đến thì trường học mới nhận.

Năm ông huyện mới. — Cách sinh-viên 15i nghiệp trường Cao học Đông-dương có tên sau này đã được bổ tri huyện hạng ba, hàm hàm lâm viên hàm-in (7-1):

MM. Phạm-học-Hải, quán làng Đông-ngạc, phủ Hoài-Đức (Hà-đông); Lê-trọng-Thanh quán ở Hanoi, phủ hàng Hàm, số 48; Vũ-uyên-Văn, quán ở Hanoi đường Sinh-từ, số 10; Nguyễn-hữu-Trí, quán làng Thân-thương, phủ Kiến-xương (Thái-bình); Vũ-văn-Tính, quán ở Hanoi, phố Đỗ-hữu-Vị.

MM. Phạm-học-Hải, Lê-trọng-Thanh bổ đi Hà-đông; Vũ-uyên-Văn, bổ đi Bắc-ninh, Nguyễn-hữu-Trí bổ đi Hưng-yên và Vũ-văn-Tính bổ vào tòa nhà phủ Thống sứ.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi lấy làm đau đớn, có lời trân trọng cảm tạ các quan viên Hàng-hội, các ông các bà sở lòng thương đem đồ p ứng viếng, và chia buồn nội tướng tôi và mẹ chúng tôi là Madame Phạm-thị-Tia sang bên Lào chẳng may đã ra thế từ hồm 25 Août 1928 (tức là mười một tháng bảy ta vừa rồi).

Phân quả: Hoàng-đăng-Văn.

Cô-tức: Hoàng-đăng-Tế.

Hoàng-đăng-Huyến.

Đồng gia đăng bái tạ.

VỊ THỪA MÀ BÁN;

Xe Ô-tô « Rolland Pélain » 12 mã-lực, chạy tốt lắm. Có giấy bảo-hiểm đến tháng Juillet 1929. Hỏi tại: M. Lécorché Sous-Directeur, Compagnie du Yunnan.

7.518

HỘI

Indochine films et cinémas

33, Bd Henri-Rivière, Hanoi

Bán đủ: Các thứ máy chiếu ảnh (Cinéma).

Các thứ máy chụp ảnh (Photo).

Các đồ dùng về Cinéma và ảnh.

Cho thuê: Các thứ films ảnh (Tây, Tàu, Ta).

Chụp films — làm films ảnh, có xiềng riêng.

Giúp vốn cho các nhà nhiệt thành muốn lập rạp Cinéma cảnh tỉnh nhỏ.

Có máy diện, máy chiếu ảnh cho đi chiếu thuê các làng có hội — Xin bán dùng số tỉnh giá ha.

MỚI TÁI BẢN XONG

SÁCH

« Việt-Nam Sử-Lược »

(HISTOIRE DE VIỆT-NAM)

Soạn-giả: TRẦN-TRỌNG-KIM

QUYỂN THƯỢNG

(Thượng cổ thời đại — Bắc-thuộc thời đại — Tự-chủ thời đại — Đến hết thời kỳ nhất thống nhà Lê)

Có sửa đổi lại rất cẩn-thận — Có thêm những danh-nhân như cụ Nguyễn-Trãi và có trình những đền đài và thành quách cũ. Có nhiều bản đồ.

Giá: 0$80

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

CUỘC ĐẤNH SỐ.

GIÚP HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON TÂY-LAI VÔ THỪA NHẬN (Société d'Assistance aux Enfants Abandonnés Franco-Indochinois)

Những số tiền được kể sau nay:

1 số được	3.000$00	29 số được	100$00
1 »	1.500,00	29 »	50,00
1 »	1.000,00	29 »	25,00

KỲ VÀ NGÀY MỞ SỐ:

QUYẾT-ĐỊNH đến ngày thứ hai 1er OCTOBRE 1928 tại nhà số tại thà 96-Ký Hanoi

GIÁ BÁN: mỗi vé . . . 1$00

Có bán vé tại Bản-quán

Các người ở xa gửi mua, xin nhớ chính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này:

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20

Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0 25

Cái mạn ô-tô. — Vừa có tin rằng một chiếc ô-tô chở hành khách đi đường Phát-lô, khi đi tách Hanoi chừng 30 kilomètres thì bị nổ bánh. Số hành khách bị thương nặng đến mười người, chưa rõ sống chết thế nào. Mấy người hành-khách Tây là M. Guérlieux làm sở Lyo-lộ bị thương chết đã đưa về Hanoi. Một người hành-khách Nam cũng bị thương chết.

Một tên ăn, ở đường Đông-anh đi Hanoi lại sẩy ra một cái nạn ô-tô nữa, hai xe trành nhau thế nào phải một người đàn bà chết.

Người tri-chân. — M. Trần-trọng-Đức, trí chân Hà-lang (Cao-bằng), nay đổi đi Yên-bay.

M. Nguyễn-đình-Hoàng, trí chân ở Yên-bay nay đổi đi chân Hà-lang.

Tại trường Sinh-từ. — M. Lê-thành Ý, giáo học hạng nhất tại trường Bảo-hộ, nay bổ ra đến học trường Sinh-từ.

Một người đàn bà ta đi xe đạp bị ô-tô đụng. — Ngày hôm qua vào hồi 7 giờ tối Nguyễn-thị-Nga, học trò lớp có đỗ ở nhà thương Hà-đông ra Hà-nội khi đi xe đạp ở đàn phố bỗ sông rẽ ra phố hàng Mã bị chiếc ô-tô số 779-n-8 đa một người sốp pho ta cầm máy, ở trên có một người tây ngồi, người đàn bà bị xây sát xoàng còn xe không việc gì.

CÔNG-TY ALFRED & Cie

69, Bd Gambetta (đường hàng cá)

HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:

Hanoi: Cinéma Pathé (Bắc-hà)

Cinéma Tonkinois

(đường quỹ)

Haiphong: Cinéma Gaumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng

Xưởng riêng để chữa

Tỉ-chức hẳ những nhà chớp bóng cần lắm. Ai muốn biết thì công-ty tính bề nam mất bao nhiêu tiền.

Giá thết rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: Số gọi chỉ tại Cinéma Pathé số 646

Nhà giấy: 646

KHÂN TRỌNG. — Công-ty Alfred có đủ không phải là công ngày hiện tại (Société Industrielle Hanoi et Ex-

Rượu lậu. — Ngày 1er hồi trưa, người lính số 116 bắt được tên Ng-thị-Sen 20 tuổi, và người-nghiệp và gia ở Hanoi, đi ở 40 Yên-phụ mang 2 bình đựng rượu lậu, đã đưa vào nhà Cầm, và giao cho nhà Thương-chính.

Mất vị. — Phạm-viết-Mẫi, 30 tuổi, làm sốp-phó ở 51 phố Henri d'Orléans đến nhà Cầm trình mất cái vị đã đưng một cái certificat vận mãy. 2 cái thuế thân và cho giấy mà khám.

Boàn-văn-Nhu 30 tuổi làm thợ máy ở 26 phố hàng Da đến nhà cầm trình hồi 1 giờ 15 đêm hồ quên trên một cái xe hàng P. P. P. thường nhà số một cái vị đã 6ơi 21, đựng một cái tẩ ở thuế thây, 35 đồng bạc cùng cái giấy mà khác.

Lạc con. — M. Phạm-duy-Ninh ở phố hàng Bồ nữ nhà 35 đến nhà cầm trình rằng đến con gái lên 2 tuổi mặc quần đo trắng, lạc đến từ hồi 9 giờ rưỡi sáng hôm nay.

Tự tử. — Hôm 31 Août hồi 10 giờ đêm tên Trần-ganh-Hội 21 tuổi làm bồi lấy dây thắt cổ tự ở trong buồng tiêu ở nhà số 10 phố Dieulefils. Khi khám tử thi xong thì đã cho đem đi trôn.

Hàng chơi lộn thuế. — Vừa đây, ba người con gái thổ-lịu bị lính một thâm bắt tổng vào nhà khám bỉnh.

Đỗ này nghe chăng sở mật thám đã sinh đã tâm bắt bọn gái lậu, để trừ cái hại cho công dân, thật là một việc hay khả khen lắm.

Lân xanh lại phá cho vỡ lân xanh: — Hai người gái ở thổ hồng đưng trên nhà thổ đi. Vậy nay đã bị bắt cả.

Người ta cần dùng ngay một người cai mỏ rất thạo, biết máy moto-compresseurs forage à l'air comprimé, đã đi Tonkinois. Hỏi tại: Société Française d'Entreprises de Dragages et de Travaux publiques, rue Arsenal à Ha-lộ (Haiphong)

7.518

Hội-chợ Hanoi

Các gian hàng Hội-chợ cho thuê chóng hết lắm. Nước Nhựt-bổn hàng năm dự cuộc Hội-chợ mà buôn bán xem ra khá lắm, hiện vừa đây cũng thuê 20 gian hàng. Nam dương quần đảo và các nơi khác cũng thuê các gian cả rồi.

Vậy các nhà buôn bán nào muốn thuê gian bày hàng thì nên mau mau mà giữ lấy chỗ.

MUỐN BÁN 1: — 1 cái nhà rất trang lệ, rất tiện cho việc mở hiệu tạo thủy, hoặc mở thương cục. Ở chính giữa thành-phố Haiphong, phố place Nationale, số 2.

2: — 1 cái nhà rất tiện lợi để đường buôn bán, phố Bờ-Sông, Hanoi, số 110. Muốn mua, xin đến hỏi Quan Chánh Quản-lý số Giang-Hải Vận Tải, số 138, phố Bờ-Sông, Hanoi.

7.503

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bảo-chế CHASSAGNE, Số 59, phố Paul Bert, Hanoi sẽ có thứ thuốc chữa khỏi trăm khác bệnh ho, ho gió, ho lao, ho-ăn vân, cảm ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP ROFAL.

Không nỡ bọc chân lại

Dù người nhiều-nhân tiền đến đâu, nếu đã dùng đến những kiểu bít tất của bản-hiệu. Thực không cần nói gì nữa đang tâm đăng miếng da hay mảng da (1) cho chân lại nữa. Mà thật thế, nếu qui khách không tin xin mời qui bộ bít bản hiệu, xem nhiều nhẽ nói đến không không.

V. DEMANGE, Hanoi

Bà Doctor'ès ...

Trung Bắc kỳ tâm-sân Công-ty

(Rừng Bắc-Giang, Đồng Phố-cũ, Rừng Hạ-cương) Chính-sở ngại Hanoi, đã thông đường Điện-thoại số 284

CÚC, THÂN,

SỐ LÊN KHÊ HÀ-CƯƠNG, đã sắm sửa xong đủ T-cấu, bán đủ đồ làm cấp nhà, nhiều nhất các thứ than đá, than-cốc, than-củi, than-cám, v.v.

Có những lại Đông-chu, Xin-viên, Bắc-cạn, Cao-bằng, Lạng-sơn, Tuyên-quang, Thái-nguyên, Phú-thọ, Hà-nội, Hà-đông, Sơn-tây, Bắc-ninh, Hải-dương, Hải-phòng, Hưng-yên, Thái-bình, Nam-định, Ninh-bình, Thanh-hóa, Vinh, Hà-tĩnh, Quảng-trị, Thừa-thiên, Quảng-nam, Quảng-ngãi, Bình-định, Phú-yên, Khánh-hòa, Ninh-thuận, Bình-thuận, Kontum, Pleiku, Ban-mê-thuột, Đà-lạt, Tourane, Faifo, Quảng-ngãi, Qui-nhơn, Nha-trang, Phan-thiết, Saigon, Mytho, Vĩnh-long, Cần-thơ, Sóc-trăng, Bạc-liêu, Long-xuyên, Châu-đốc, Tân-an, Gò-công, Thủ-dầu-một, Tây-ninh, Biên-hòa, Bà-rịa, Phnom-Penh, Battambang, Kompongcham, Kompongchnang, Kompongthom, Pursat, Kompongsom, Kratie, Stungtreng, Takeo, Kompongtrabek, Kompongchrey, Kompongtrach, Kompongtrach, Kompongtrach

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

Truyện Mao-nhân

(LES AGOUGLOUS)

LỜI DẪN

Truyện này là lời tự thuật của một nhà văn-sĩ nước Pháp, tên gọi La-mộng, đi thám-hiểm vào những miền rừng-rú trong khoảng giữa châu Phi, gặp nhiều thứ người mọi-rợ lạ-lùng, minh-mẫu trần-truồng, ăn sống ở hang, ít ai đã được trông thấy. Không ngờ trong thế-kỷ sản-mình thứ 19, 20 bây giờ, hãng còn thứ người thượng-cổ sót lại. Chàng La-mộng bị lâm sự nguy-hiểm, thập-tử-nhất-sinh, may mà thoát được. Khi về bên đem sổ hành-tang qui-bí của mình, biên-chép ra làm một tập phiêu-lưu tiểu-thuyết, hiện đã được giải thưởng thứ ba của tạp-chí « Je sais tout », năm 1922 đây chỉ là một bộ-phận tóm-tắt mà thôi.

Tiên đây tôi xin nhỏ lời cảm tạ ông Louis Vaissié là người chủ-đông trong truyện này (La-mộng chỉ là cái tên chơi của ông) hiện làm quan tòa án tại Sousse, bên xứ Tunisie, đã sai lòng ưng-thuận cho tôi phiên-dịch một đoạn tiểu-sử ly-kỳ của ông. Tôi lại có lời trân-trọng tạ cái thịnh-tình ông Flammarion, là một bậc danh-nhân ở Paris mà tôi đã được cái hân-hạnh nhận bức thư-thư của ông, viết ngày 16 Avril 1924, ân-cần khuyến tôi về việc dịch-thuật cuốn truyện nhỏ này.

Bac-ninh, le 1er Juillet 1925.

Dịch-giả-chí.

CHƯƠNG THỨ I

Chú lái Áp-cửu-phu.

Bỉ-nhân lưu-ngụ ở miền trung Pai-châu, thuộc về địa-hạt nước Bằng-gát-su, đã hơn một năm, ngày tháng tiêu-dao tuy là nơi dị-vực, song cách sinh-hoạt cũng vẫn được dễ chịu, nhân tình-cảnh được nghe một câu chuyện rất là bi lùng, từ nhỏ tới nay, chưa bao giờ thấy sự khoái-chá như vậy. Nguyên sự-tích một thứ người rừng, ở tận trong cùng hoang-địa châu Phi, xưa nay chưa ai dám mạo-hiểm đến thăm sào-huyệt của họ. Tiếng Pháp dịch theo thổ-âm ở đấy thì gọi là mọi « Agouglous ».

Nhà tôi ở trên một cái đồi con, xa trông hai con sông U-băng-ghi và Ny-nặc hình như hai con rắn uốn khúc triều-cũng hai bên; chung quanh tường đất, giữa nổi lên một cái nóc nhà nhọn hoắt, có vẻ hùng-tráng uy-nghi. Sang sớm gió mát từ ngoài cảnh đồng thổi vào, trưa chiều bóng cây che khắp mặt đất, từ phía đâu có vẻ rườm rà mờ-mể lắm. Tôi thường ngồi chơi ngoài hiên cái nhà thảo-lư ấy, lặng ngắm những ánh sáng rực-rỡ trước khi mặt-trời mọc, thành hình những đám mây kỳ-hình quái-trạng, như gấm như vóc, như đến hoa ngũ sắc, như ốc khảm xà-cừ, thật là một bức tranh Tạo-hóa tự-nhiên, không cần tay họa công nào lấy nét bút vẽ-vời cho thêm-tình tiêu-chí được như thế. Lại thêm đâu cảnh tiếng chim riu-rít, trong vườn mùi hoa ngát-ngào. Đứng trước phong-cảnh này, khiến người đa-cảm cũng có thể khuây nỗi cố-quốc tha-hương đôi chút.

Theo lệ thường, cứ buổi trưa thì có vài người hắc-nhân đến nộp cho tôi mấy thứ sâu-bọ và chim-chóc sẵn-vật ở đấy. Khi giao nhận xong, chúng nói xồm la liệt trước thềm. Lại một lũ người Ruy-bi xúm quanh, chân tay mặt mũi, vừa đen-đủi, vừa trần-truồng, đuôi dọc duỗi ngang, mỗi đứa ngậm một cái điếu hút thuốc cán dài thườn-thượt, hút vào thở ra, khói bay mờ-mịt, coi như một đám mây đen, cuồn-cuộn bốc lên mái nhà, rồi tan vào trong không-không.

Bọn này làm nghề buôn ngà voi, mà lại là người hướng-đạo các nơi sa-mạc, chúng nó thường đem hàng-hóa các xứ đến bán, rồi lại mua thứ khác buôn đi. Chúng có biệt-tài kể chuyện cổ-kích, đủ những điều khâu-truyền từ khi khai-thiên lập-địa đến giờ, chúng đều ghi nhớ được hết; chúng ngồi đâu tất cũng lấm nhâm luôn miệng: Nào truyện giống người trượng-nhân, nào thứ người lùn có bờm, nào loài cự-hầu biết xây thành đắp lũy, nào loài chim-chích đánh nhau với đàn dã-hạc. Chúng hay nói đi nói lại, rõ-ràng từ kẽ tóc chân tơ, thêm-thắt đủ đầu cành cuối ngọn, làm cho người nghe đến phải tin phải chịu mới thôi.

Trong bọn có một đứa xuất-sắc nhất, thật là một cái kho ký-ức vô-tận.

Anh nầy trạc người tầm-thước, chân đi hơi khập khiễng, gầy-còm nhưng có dáng mạnh-bạo, hai cánh tay lực-lưỡng, lông mọc chom-chỏm, mũi hếch, quyền cao, dưới cái mồm cong-cớn, có một nọm râu cằm đâm ra như là chổi rễ, lông mày lông mi cũng rậm rì, làm cho cho khuất một phần cái cặp mắt nhanh-nhẹn và gian-giảo.

Trên bộ mặt trơ-tráo gan-góc kia, đố ai đoán được đúng tuổi của con người ấy. Trong cái áo vải trắng rộng xênh-xang, lộ ra những bắp thịt mập-mạp; khăn quấn tây rẻ bằng vải đỏ, in những hình tròn xanh-xanh; ngoài da tuy đã có nhiều nếp dăn-deo, nhưng ký-thực thì còn tráng-kiện tinh-thần lắm.

Tên gã là Áp-cửu-phu, nổi tiếng là người đã từng đi khắp châu Phi rồi. Kia như mấy cái hồ to thông với sông Ny-nặc và sông Đăm-be, mấy cái ngọn núi thất cổ bồng, cả đến những nơi rừng xanh núi đỏ, ải thẳm hang cùng, chẳng đâu là không có dấu chân của hắn.

Nói cho phải thì việc riêng của Áp-cửu-phu chưa chắc đã lương-thiện cho lắm. Nhiều người nói hắn đã từng làm nghề buôn thổ-dân ở đây, đem bán làm đầy tớ mọi cho những quân ả-rập về xứ Bốc-nu và Ba-hi-mĩ.

Ngay như thằng Si-cố, đầy-tớ của tôi, tuy đã vững có chủ-nhân ngay bên cạnh mình rồi, thế mà khi trông thấy Áp-cửu-phu cũng còn phải thất-sắc run sợ.

Si-cố bảo tôi ngay từ hôm đầu tiên rằng:

— Thưa chủ-nhân! ông không nên cho tên Áp-cửu-phu đi lại, vì hắn là đứa gian-ác đấy, ông ạ!

Nó vừa nói, vừa thè lưỡi bẩu môi, ra dáng khinh-bỉ, rồi lại nói thêm rằng:

— Con đã trông nhiều người nhẹ dạ tin lời bỡ-lất của hắn, đến khi việc nhi-lương vỡ ra, thấy đều bị quê một chân trái cả. Chủ-nhân ơi! ông có biết tại sao không? bởi vì họ bị tê-rạc lâu ngày, chân trái đeo xiềng sắt nặng quá, khi được tha về, thành ra cái thói một chân kéo lê, coi như là thằng quê vậy.

(*Còn nữa*)

Lược khảo về cách tổ-chức tòa án lao-động ở bên Pháp

1. Nguyên-lai của tòa án lao-động

Ở bên nước Pháp tòa án lao-động có đã lâu lắm.

Ngay hồi thế-kỷ 13, ở Paris đã bày ra tòa án lao-động. Sang xét lại thì tuyển-nhiệm của tòa án lao-động bấy giờ là để giúp đỡ việc nhân-trị trong thành-phố, chỉ-chẳng phải là để phân xử những chuyện tố tụng ở giữa chủ và thợ-thầy, như bây giờ.

Đến năm 1806, thành-phố Lyon mới được vua Napo-léon Ier (Đế-phổ-lân) chuẩn phê cho thiết-lập một tòa án lao-động để thay cho tòa án thương-mại cũ của thành phố ấy. Đạo luật đã ra 1806, cho phép nhà-nước thành-phố có công nghệ (villes manufacturières) đều được thiết lập tòa án lao-động. Có đâu ta nên để ý, là ở trong những tòa án lao-động mới lập ra ban đầu, bên chủ (patron) vẫn có quyền lựa lọc bên thợ thợ (employé ouvrier) luôn.

Mãi đến đạo luật năm 1818 ra đời, mới xác định sự bình quyền của hai bên « chủ » và « thợ » và cho thợ được quyền tuyển cử phổ-thông (le suffrage universel) ở trong cuộc tuyển cử các viên-chức tòa án lao-động (les prud'hommes) Kịp đến ngày nay, quan hệ về việc thiết lập tòa án lao-động, thì có những đạo luật ngày 27 mars 1907 và ngày 13 và 15 Novembre 1908 bổ-khuyết bởi các đạo-luật ngày 3 Juillet 1919 và 30 mars 1920.

2. Cách tổ chức tòa án lao động

Cho được tổ-chức tòa án lao-động phải có mệnh-lệnh (decret) của quan giám quốc. Những thành-phố có thể xin lập tòa án lao-động, phải là những thành phố có về hoạt-động về công nghệ và thương-mại. Thế nhưng — cũng là nói chuyện bên Pháp kia đấy, — lẽ khi nào hội-đồng thành-phố đã đứng xin và có hội-đồng thương mại cộng biểu đồng-tình nữa, thì chánh-phủ tất nhiên phải cho phép thiết-lập.

Trong mệnh-lệnh cho thiết lập tòa án lao-động, có nói rõ về phần đất thuộc quyền quản hạt (le ressort) của tòa án, chứ có nói rõ số-lượng của các nghề (les professions) và các ngày (jours) và hạn định số viên-chức của tòa án, 85 viên chức đã không bao giờ được dưới 12 người và bao giờ cũng phải là số ấy là luôn.

Viên-chức tòa án lao-động có mỗi lần đã-cử, thì được tại-nhiệm trong 6 năm, nhưng một phần nửa số viên-chức ấy cứ 3 năm thì bị cử lại (renouvelés par moitié). Những người đã bị cử, đều sau cũng có thể trở ra ứng cử hoài hoài.

Những danh sách thyền-cử (les listes électorales) đã thường năm do các quan xét trưởng (les maires) trong định rồi thì đệ-trình cho quan chánh-quận (le préfet) duyệt-y. Những bản danh sách ấy đều có để trong hết thảy những nhà xét-trưởng (les mairies) thuộc trong địa phận quản-hạt của tòa án lao-động.

Cho được quyền bỏ thăm, phải đủ 25 tuổi, phải có làm chuyên một nghề gì đã ba năm rồi, phải lưu-trú trong địa-phận thuộc quyền quản-hạt của tòa án lao-động cho đầy một năm và lại phải đã có đăng trong các bộ tuyển-cử và chánh-trị nữa (être inscrit sur les listes électorales politiques)

Những người có quyền tuyển-cử chia ra làm hai bên; một bên là « chủ » (patrons); một bên là « thợ thợ » (employés et ouvriers)

Về bên chủ thì phàm những người chủ các xưởng, các nhà buôn có mướn người làm công cho mình, thì đều có được quyền tuyển-cử.

Về bên thầy thợ thì mấy thầy giúp việc trong các nhà máy và các hàng buôn và những tay, những « employés » trong các nghề-nghiệp đều có được quyền tuyển-cử.

Đàn-bà cũng được quyền bỏ thăm.

Trẻ lên là nói về tư-sinh của những người tuyển-cử (électeurs) thì những người ứng-cử vào tòa án lao-động thì lại phải đủ 30 tuổi, phải lưu-trú trong địa-phận thuộc quyền quản hạt của tòa án ít nữa là 5 năm; sau lại phải biết viết và biết đọc nữa mới đặng.

Sau khi đã-cử, mỗi viên chức trong tòa án lao-động, ra trước tòa hình mà thề rằng: « Tôi xin thề rằng sẽ ngay thẳng hết lòng để làm trọn nghĩa-vụ và giữ kín những sự bàn luận trong tòa án » (Je jure de remplir mes devoirs avec zèle et intégrité et de garder le secret des délibérations).

Mỗi khi bàn chuyện chánh tòa và phó tòa thì hết thảy viên chức tòa án lao-động đều bỏ thăm bí mật (au scrutin secret). Hai chức kỳ cử mỗi năm phải ở lại một lượt.

3. Quyền tài-phán của tòa án lao động

Nguyên ngày trước, những sự lôi thôi ở giữa chủ và thợ, đều là đem tới tòa án bộ phân xử, cũng như những vụ kiện thường vậy. Bộ thiệt là một cái khuyết-điểm ở trong pháp-luật. Vì sao? vì những người cầm cân công lý ở của tòa bị đầu là thuộc về phái làm « chủ » hết thảy; như thế, mỗi khi họ cầm cân xét về mặc cho thợ với chủ, thì chẳng sai không thiên-vị về bên « chủ » mà làm cho bên « thợ » làm lắm phải chịu nỗi bất bình? Vì vậy mà đạo luật 27 mars 1907 mới ra đời và giao cho tòa án lao-động được quyền tài-phán về hết thảy những việc lôi thôi ở giữa chủ và thợ thầy, e ấng cũ là thợ thầy trong công-nghệ hay là thợ thầy trong thương-mại.

Ấy đấy, đại để thì những « tòa án lao-động » bên Pháp ngày nay là thế.

Còn tòa án lao-động mà chính-phủ sắp lập ra ở ta đây thì sao?

Chắc là không giống hệt như bên Pháp rồi. Như ông Điệp-văn Kỳ đã nói, có cái gì ở Pháp đem qua đây mà không sai đi đâu: cũ đều bộ « Smoking » cũng vậy!

Nhưng người Annam ta ngày nay đã khao khát gì đồng, thì mỗi khi nghe nói chính-phủ sắp làm việc hay, ta thiệt cũng trông cho thấy mà coi thử.

B. P. T. B.

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Mộc thông (木通)

(Mộc-thông nhựt xưa gọi là thông thảo).

Mộc thông bổ thủy thanh khí thông tiểu, và đem khí của cái, vị vận xuống dưới (khí hàn, tính chất đắng, vị ít ngọt) trong dương phận, bên tế nó thẩm tới vào tài thiếu âm thận kinh, tác thái dương bàng quang kinh, thủ thiếu âm tâm kinh, và thủ thái dương tiểu trường kinh.

Mộc thông cảm đạm khinh hư, chủ đạo thấp nhiệt, thông tiểu khiếu (1), lợi quan tiết huyết: mạnh, cho nên bàng quang bí kết, tiểu thấy không thông, phải dùng mộc thông làm chủ, cả cho đến ung thũng (thọt độc) ti thư (ung mục trong đó đầy), phiền nhiệt (nóng nảy), nhũ lưu (sữa ít), thất ám (mất tiếng) tỉ tắc (mũi nghẹt) kinh bế (kinh bế thấy ít, không kinh) nhũ tắc (đàn đà không thông lưu sữa), quan sách (tiểu không nạp) mộc thông cũng lợi dụng cả, chỉ trừ ra bệnh khí hư tinh hoạt và đàn bà thai nghén là nếu kị thôi (mộc thông đạm thẩm).

Lời cẩn án

Phàm phế thạ hỏa tả, nguồn khí hóa tuyệt thì hàn thủy không sinh, tất phải dùng vị cam đạm để giúp tiết tính nhu lên cho được ứng kỳ xương thông. Suy nghĩ, tiểu tiện không thông, do quá hỏa tạo kiệt, thì nên dùng một thông, tiểu tiện không thông do tướng hỏa tạo kiệt, thì nên dùng trạch tả.

Huyền sâm (玄參)

Tính chất khí vị

Huyền-sâm bổ thủy thay thế phương bổ hỏa, khí mát xuân vị vừa khổ vừa hàm, khí vị hàn, không chất độc.

Công dụng

Huyền-sâm chủ tư âm bổ thận, nó thân phù de hỏa, (của vô cùng ở thận tạng bổ lại), thanh hư yết hầu (yết hầu cuống họng ấy, hơi ở cuống họng đó), tiêu đàm sai thấu, phiền bệnh thương hàn, ôn người (sốt rét) trừ nhiệt (cảm nhiệt vãng lai, như thể gặp nước nhiều lên xuống), cốt chưng (nóng âm ỷ ở trong xương), đàm nạch ung tụ tắng, (nang ung), cả cho đến đau ăn sinh hậu, phàm nhân phải dùng huyền sâm, chỉ trừ ra huyết hư phát thống (đau buồn) ti bất tiểu-lí (tiểu dị) ẩm sâm kị thôi.

Lời cẩn án

Huyền sâm tắc đen vị hàm, thì âng với nước vị nước, cho nên hóa ra, có thể tới ngay xuống thận Minh, cả nhân thường dùng để trị hỏa chứng ở thượng tiêu, cũng là nghĩa tráng thủy cho được trấn áp dương quang, khiến hỏa phải lui về chốn cũ, nhưng huyền sâm hàn hoạt phí chưng sai kị không dùng được, vả lại thực hỏa mạng nghịch thì huyền sâm là vị đối chứng, chứ bệnh do hư hỏa mà dùng huyền sâm thì hại

Liên kiều (蓮蕎)

Liên kiều là cái mầm non trong nhân hương sen.

Tính chất khí vị

Liên kiều bổ ích thủ khí thanh khương của giới đất, hấp ứng với hành kim và hành thủy, vị vừa khổ vừa tân, khí trường, không có chất độc, khí vị khinh thanh phù bạc, cho nên tính chủ thăng đường, nếu là âm trung d rong được.

Công dụng

Liên kiều thanh nhiệt và tán kết cho nên khiến nhiệt (tâm kinh khánh nhiệt), tiêu nhiệt gì vị thấp nhiệt), giải nhiệt (cũng tỉnh nhiệt), và nhiệt thiết huyết nghịch, khí tụ, ung độc, chứng lậu đã lâm, lãnh lâm, huyết lâm, cũng thiên nhi thương tì vị, và lại có chỉ thanh cũng không bổ, thì sau khi ung thư phá đã (nhọt vỡ), khiến thiết không được đắng.

Lời cẩn án

Liên kiều khổ hàn, thì nhất hóa thuộc Minh cho có cũng nó tính giết trừ được, nhưng cốt nhất là thanh tâm hóa, vì tâm là quân chủ, thông thuộc cả ngũ hóa Minh nào nhất mà tính bệnh sách dụng thăng thăng đều là tâm hóa thịnh mà lên lụy đó thôi, bởi vậy mới ngoại khoa cho liên kiều là vị thuốc giải độc tối quan yếu.

(*Còn nữa*) Phùng-năng-Tinh

PARFUM des HUMANITÉS
(Sô-Kỳ THANH-HOA)
Soạn-giả: E. VAYRAC
Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . 0$60
Chữ Tây riêng không chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.05
Ở các tỉnh, gửi tính thêm tiền cước gửi
Recommandé: 0$30 thì 1$20
0$30 thì 1$20
GÂM HOA LÂM-CHÂN

PHARMACIE MONTES
TONIQUE TONKINOIS
2$25
LIQUEUR
Rượu
Bổ-Đào
Các Quan Bổng
là Tốt Nhất

Bách-tử kim-đan
(百子金丹)

IX

Ông vua chớ nên tham-cầu

(Khổng-tăng-tử)

Vua Tấn được con dao sắc sắn nước Tây-nhung, đem về cắt ngọc như sắt vào nước vậy, (nghĩa là lưỡi dao sắc như nước). Vua Tấn đem cho các nước chư-hầu ở phương-đông xem.

Vua nước Ngụy hỏi Tả-thuận rằng:

— Đời xưa cũng có như thế ru?

Tả-thuận đáp rằng:

— Vua Mục-vương nhà Chu đi đánh nước Tây-nhung, nước Tây-nhung dâng một thanh kiếm (ăn gọi Côn-nô) và thứ vải hỏa-châu. Thanh-kiếm ấy dài một thước như sắt bùn vậy. Xem thì thấy đời xưa cũng có.

Vua nước Ngụy nói:

— Ta vì lỗi-sản thế nào?

Tự-Thuận đáp rằng:

— Cam-thư chép rằng thứ vải hỏa-bàn ấy khi nào lâm bẩn thì đem nâng vào đống lửa. Vải đó như sắc lửa, còn những cái lâm bẩn thì thành ra sắc trắng, lấy ở trong đống lửa đem ra mà dũ sạch đi thì lại trắng tuyết trông đẹp như tuyết vậy.

Vua nước Ngụy nói:

— Ngày nay sao lại không có thứ vải ấy?

Tử-Thuận đáp rằng:

— Vua Tấn tham mà đòi nhiều, cái lòng tham-cầu không biết thế nào là chán. Bởi thế cho nên nước Tây-nhung không đem đến nữa. Cho hay ông vua chớ nên tham cầu, nếu tham cầu không chán thì những của quí-báu lắt không bao giờ đến, ta không nên không cẩn-thận vậy.

Ông vua sáng không nên xét nét quá

(Khổng-tăng-tử)

Thuở xưa vua Thuấn lâm lá giáp vua Nghiêu, cứ người tài đáng kể sĩ, nói đâu gì vua Nghiêu cũng tin theo. Tả-hữu nói với vua Nghiêu rằng:

— Ông vua đáng người, nên tự dùng tài mắt mình mà xem xét, nếu quá tin ở người, hà chẳng không nên ru!

Vua Nghiêu nói:

— Ta đáng Thuấn kia, tiếc là tai mắt gần vào đó rồi. Nay Thuấn kia cũng người khác, ta lại đem tai mắt mà xem xét, thì thì những người tài mắt của ta, không biết bao giờ cho chung cực. Bởi thế cho nên lâm ông vua nếu ấy thác được người đáng ký thác thì mình không khó nhọc mà tin dùng được hề hiền tài vậy.

Trị loạn đều gốc tự thân mình

(Bão-phác-tử)

Ôi, rễ sâu thì ngọn tốt, dưới vui thì trên yên. Ngọn không theo phép cần Tạo-phủ thì không thể vượt được sen đường xa nghìn dặm; dân không giữ vua Đường, Ngu thì không thể nên được cái cảnh đẹp đại-đồng. Ngọn chẳng thì tốt mà hiểu, mà đáng lo vì sự đổ ngã; dân không thì hay làm phản, mà khó lòng tránh khỏi được tai vạ, thế thì hà chẳng nên run sợ đề chăm chỉ ngày đêm ru! hà chẳng nên lo ngừa đề phòng lúc nguy hiểm ru!

Nếu ông vua không xét rõ được cái gốc trị loạn, không biết soi cái gương thành-bại hưng-vong từ xưa đến nay, thì dẫu mất tính trông tỏ đến cái lông mảo thu, tai sáng nghe tỏ được cái tiếng trong đục, nghĩ vẫn thì ngọn bút rơi chân, nghề vẽ thì trên tay mảo kiếm, bụng chứa hàng thiên kinh vạn quyển, miệng nói như nước chảy nông cạn, mà cái đáng kể hồng-nhân gì cho cái tai-vạ đất lở ngồi tan vậy.

Bởi cớ sao? Bởi ông vua không nghĩ điều lớn, mà cứ chăm điều nhỏ, không trọng đến gốc mà chỉ cái điều ngọn vậy. Nếu lâm nhiều cũng biết lo sự, như tới vực sâu, như giẫm băng mỏng, đang lúc yên mà biết nghĩ lúc nguy, đang lúc vô mà biết lo lúc mất, giữ điều cốt yếu để trị mọi việc, đem lòng tin cậy để đáng người tài. Hàn-Tín và Ngô-Khởi cố sức ở nơi chiến-trường, Tiêu Hà và Tào-Tham hết lòng mưu việc chính trị. Mặt người ở trên, có lòng quê-quyền, muốn người ở dưới, hãy hết tài-nả, như thế thì ông vua dẫu vi thong dong ở trên bậc ngọc, tiếu dao ở nhà liễu sen, tiếc ngu-thiện đấy chẳng cao lương, bọn nhà công-sinh ngày mấu hát, cũng vẫn có thể nhấp tay mà xem thái-bình, nằm khểnh mà được thịch-trị. Hết tất phải ở tiu trenh vách nát, phải ăn cơm hầm bùn trong tiếng, rồi sau ăn-trách mới khắp muôn dân, công-nghiệp mới truyền bốn bể ru!

Những ông vua hôn mê thì không thế. Cái tài-trí hoặc nhân-nhu mà không quyết-đoán, phải trái mơ-hồ, đen trắng lẫn-lộn, người ngay không thường, mà kẻ gian không phạt, hoặc dùng cách tàn bạo, hoặc sinh tài xa-nghiêm, hình pháp quá trọng, mất cả khoan tế, khắn nào như cái cây đã trông thấy rễ nát, sự nguy hiểm như đàn chim làm tổ ở trên đỉnh núi, mà vẫn vi mình qui như thiên nhật, tưởng mình vững như Thái-sơn, hỏi vua Nghiêu có đức cao-sáng chăng? Hà khó gì, mà vua Văn-vương có lòng kính-nhân cũng không đáng kể. Bao nhiêu kinh điển qui giới, chẳng tìm đề tai nghe, bao nhiêu sự vui thú chơi bời thì đêm ngày say đắm. Lên cây cao thì đường đạo đâu chẳng thấy, vườn được cảng rộng thì đường chiến nạp chẳng họp, so hồ cảng sâu thì ân-trạch chẳng nông, ghét ngựa cảng yên thì trung-trực chẳng ghét, chân ngọc cảng qui thì tai mưu chẳng rẻ, gỗm cảng nhiều thì công đức chẳng hèm, trăm cấp cảng hoàn thì tự-liệm chẳng mau, sáu bẩn cảng chăm thì anh-hùng chẳng trễ, kiêm tính cảng trọng thì dân mệnh chẳng khinh, bọn bài mu cảng tiếu thì bọn nho-nhã chẳng thoái, bọn bỉ-thiếp cảng hậu thì bọn chiến-sĩ chẳng hay, mà thanh sắc mà quên cả mọi việc, trước hàm-du mà sau thinh đoàn, mau khô-dịch mà thưa khao tiếc; Các thợ thì đun nhau mà làm những đồ xa xỉ, trong vườn thì nuôi các giống chim muông đề ăn hại gạo thịt của dân. Thế thì dẫu bị nguy-vong cũng không nên của trời, mà bị suy-nhược cũng không nào tránh người vậy.

(Còn nữa) Nguyễn-đỗ-Mục.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Minh quan xét án

(Tiếp theo)

Lương-Thượng-Tân tay run lập cập, lâm tờ thụ tội rằng:

— « Kẻ viết tờ cung trạng nay tên là Lương-thượng-Tân, chỉ nhà con người tên là Lỗ-học-Tăng, có bà mẫu-thân thương y nghèo, nên tặng cho vàng bạc lâm sinh lễ, vì mượn y phụ cần tôi đề đánh đi chơi. Tôi biết sự tình như thế, nên cố lấy cớ ngăn lại. Tiện lúc đêm tối tôi gắng mà lá Lỗ-học-Tăng đến vườn sau nhà quan Cố Thiêm-sự, có lấy làm vườn đầu vào nội thất, yết kiến Mạnh phu-nhân, Mạnh phu-nhân khiến thác tặng cho tôi vàng bạc cho tôi, đề làm sách lễ, có lưu tôi nghỉ lại đầy một đêm, Quả có chết đại lâm sự gian bề ». Hu ngày hôm sau Lỗ-học-Tăng đến thật đề thực tự tôi »

Quan Ngự-sử Trần-Liêm xem tờ chiêu-tử xong, sai linh đem Lương-thượng-Tân đánh cho tám chục. Thác gông cho Lỗ-học-Tăng ra. Khép án Lương-thượng-Tân « Cưỡng gian luân thường ». Giao về cho quan huyện sở tại hãy giam chờ lệ. Đi ngày hôm sau Lỗ-học-Tăng đến thật đề thực tự tôi »

Quan Ngự-sử Trần-Liêm xem tờ chiêu-tử xong, sai linh đem Lương-thượng-Tân đánh cho tám chục. Thác gông cho Lỗ-học-Tăng ra. Khép án Lương-thượng-Tân « Cưỡng gian luân thường ». Giao về cho quan huyện sở tại hãy giam chờ lệ. Đi ngày hôm sau Lỗ-học-Tăng đến thật đề thực tự tôi »

Quan Ngự-sử Trần-Liêm xem tờ chiêu-tử xong, sai linh đem Lương-thượng-Tân đánh cho tám chục. Thác gông cho Lỗ-học-Tăng ra. Khép án Lương-thượng-Tân « Cưỡng gian luân thường ». Giao về cho quan huyện sở tại hãy giam chờ lệ. Đi ngày hôm sau Lỗ-học-Tăng đến thật đề thực tự tôi »

Quan Ngự-sử Trần-Liêm xem tờ chiêu-tử xong, sai linh đem Lương-thượng-Tân đánh cho tám chục. Thác gông cho Lỗ-học-Tăng ra. Khép án Lương-thượng-Tân « Cưỡng gian luân thường ». Giao về cho quan huyện sở tại hãy giam chờ lệ. Đi ngày hôm sau Lỗ-học-Tăng đến thật đề thực tự tôi »

Mạnh phu-nhân nghe thấy tiếng sét ở động lòng thương mà bật lên khóc, cái thấy nàng Điêu-thị hai mắt nhìn lại tiếng khóc bỉ ai vừa khóc vừa nói rằng: Con vì một phút nhẹ nhỏ, bị kẻ ác nhân nó làm ô nhục, thực thường không đề đâu hết, chẳng đáng được phải tự tử cho thoát cái tiếc. Không ngờ cha con lại toàn lâm hại tính Mạnh công tử. May cái ơn ấy có quan Ngự-sử xét ra mới minh bạch được sự oan ngày. Nay Lỗ công-tử phải tội mới được tha ra, bơ vơ khó nỗi, nguyên nhân cũng tự mình con ta gọi chẳng đến nói chuyện, nên chẳng mới phải đến nhà thế. Nếu mẫu thân có nghĩ đến tính con, thì nên nói với cha con, thương tình đến Lỗ-học-Tăng, cho đề cho sự nhân duyên đoàn tuyệt, tại con ngậm cười ở dưới chín mối, cũng cam thơm lây, không oán cũng hận gì nữa.» (Đó là cái linh hồn nàng A-Tả nhập vào Điêu-thị mà nói như thế).

Điêu-thị nói xong ngã lăn xuống đất. Rồi mới tỉnh dậy. Mạnh phu-nhân thương con quá, khóc ngất người đi, mụ quản-gia cũng con liền hồn gọi mới mới tỉnh.

Mạnh phu-nhân tỉnh dậy hỏi nàng Điêu-thị rằng:

— Con mệ mày có còn xong toàn không?

Điêu-thị hỏm:

— Cha mẹ con đều tự thế đã lâm rồi. Mạnh phu-nhân hỏi Điêu-thị rằng:

— Ta không có con gái, thì cái mối con gái thì nó đã mượn đây con nghiệt lin cõi trần rồi. Nay ta thấy mày lại cũng thâm nhớ đến con gái ta. Nếu mày có hằng lòng làm nghĩa nữ ta, ở đây cho vui thì hay lắm.

Điêu-thị hỏm rằng:

Đặc-thiếp trên không có cha mẹ, dưới không có anh em thân thích nếu được ở đây hầu hạ phu-nhân thì thực là hạnh phúc.

Mạnh phu-nhân lấy làm hoan hỉ, lưu nàng Điêu-thị ở lại đây cho làm con nuôi. Cố Thiêm-sự nghe thấy Mạnh phu-nhân nói rằng: « Nàng Điêu-thị với Lương-thượng-Tân đối bên đã làm giấy ly dị », Bèn viết tờ hòa hưu đưa lên quan huyện đề lên cầm tù ly-dị đi đất đến nhà quan Cố Thiêm-sự, đề định nói cho biết rằng « Hai vợ chồng ly-dị nhau rồi » Mạnh phu-nhân thấy Điêu-thị đến tự nhiên hoa mà lên, trong rõ-ràn con gái mình là nàng A-Tả. Đến lúc lại gặp tiện nơi, thì là người Thiêu phụ có nhan sắc, xưa nay chưa từng quen biết bao giờ, chứ không phải là nàng A-Tả, lấy làm kinh dị hồi ai vào đây.

Điêu-thị lê xuống đất hỏm rằng:

Nguyên thiếp là vợ chàng Lương-thượng-Tân. Vì giận chàng Lương-thượng-Tân là kẻ ác phu làm điều bất nghĩa, sự rằng vô sau liên lụy, phạm vào hình phạt, nên đã tiên ly dị. Cô lên ở đây không biết việc ấy. Xin phu-nhân cứu cho thì ơn đương tuân mạnh.

Điêu-thị nói xong liền đem tờ hòa thư lên trình.

Phu-nhân xem tờ hòa thư xong. Điêu-thị bỗng tự dưng nhìn lấy vạt áo Mạnh phu-nhân khóc to lên rằng:

— Mẫu-thân ơi, thực ty cha con làm hại con!

Mạnh phu-nhân nghe thấy tiếng khóc rõ ra tiếng nàng A-Tả, bỗng giẫm cả ý động lòng thương mà bật lên khóc, cái thấy nàng Điêu-thị hai mắt nhìn lại tiếng khóc bỉ ai vừa khóc vừa nói rằng: Con vì một phút nhẹ nhỏ, bị kẻ ác nhân nó làm ô nhục, thực thường không đề đâu hết, chẳng đáng được phải tự tử cho thoát cái tiếc. Không ngờ cha con lại toàn lâm hại tính Mạnh công tử. May cái ơn ấy có quan Ngự-sử xét ra mới minh bạch được sự oan ngày. Nay Lỗ công-tử phải tội mới được tha ra, bơ vơ khó nỗi, nguyên nhân cũng tự mình con ta gọi chẳng đến nói chuyện, nên chẳng mới phải đến nhà thế. Nếu mẫu thân có nghĩ đến tính con, thì nên nói với cha con, thương tình đến Lỗ-học-Tăng, cho đề cho sự nhân duyên đoàn tuyệt, tại con ngậm cười ở dưới chín mối, cũng cam thơm lây, không oán cũng hận gì nữa.» (Đó là cái linh hồn nàng A-Tả nhập vào Điêu-thị mà nói như thế).

Điêu-thị nói xong ngã lăn xuống đất. Rồi mới tỉnh dậy. Mạnh phu-nhân thương con quá, khóc ngất người đi, mụ quản-gia cũng con liền hồn gọi mới mới tỉnh.

Mạnh phu-nhân tỉnh dậy hỏi nàng Điêu-thị rằng:

— Con mệ mày có còn xong toàn không?

Điêu-thị hỏm:

— Cha mẹ con đều tự thế đã lâm rồi. Mạnh phu-nhân hỏi Điêu-thị rằng:

— Ta không có con gái, thì cái mối con gái thì nó đã mượn đây con nghiệt lin cõi trần rồi. Nay ta thấy mày lại cũng thâm nhớ đến con gái ta. Nếu mày có hằng lòng làm nghĩa nữ ta, ở đây cho vui thì hay lắm.

Điêu-thị hỏm rằng:

Đặc-thiếp trên không có cha mẹ, dưới không có anh em thân thích nếu được ở đây hầu hạ phu-nhân thì thực là hạnh phúc.

Mạnh phu-nhân lấy làm hoan hỉ, lưu nàng Điêu-thị ở lại đây cho làm con nuôi. Cố Thiêm-sự nghe thấy Mạnh phu-nhân nói rằng: « Nàng Điêu-thị với Lương-thượng-Tân đối bên đã làm giấy ly dị », Bèn viết tờ hòa hưu đưa lên quan huyện đề lên

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1 $ 00

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

MỚI ĐỔI GIỜ LẠI

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

LƯỢT ĐI

Bắt đầu từ Đông-hà, chạy sáng thứ tư tới Savannakhet kịp tàu đi Vientiane.

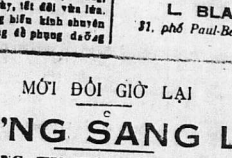

LƯỢT VỀ

Thứ hai ở Savannakhet về, mỗi tuần lễ một kỳ.

Mỗi tuần lễ chạy có một chuyến các qui-khách ai muốn đi, xin đánh giấy thép trước mười hôm giờ, để sắn ty liệu xếp xe cho đủ.

ĐƯỜNG ĐI VÀO HUẾ

Ở Vinh xe lên ở Huế đã rồi Đông-hới. Xe auto chỉ phải chạy đến Đông-hới (Quảng-Bình) thôi. Ở Vinh chạy hồi 4 giờ sáng, tới Đông-hới 12 giờ trưa, vừa kịp xe lên vào Huế. Ở Đông-hới đợi xe lên ở Huế ra, chạy về tới Vinh vừa kịp đó, xe lên đêm về Hà-nội.

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI NGHĨA-ĐƯỜNG (PHU-QUI)

Ngày nào cũng có xe chạy, một chuyến đi và một chuyến về, đúng với giờ xe lên hay ở Yên-lý về Vinh và ra Hanoi.

Lối đánh giấy thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đông hà, Yên-lý, Savannakhet

3012

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

Lớp Dự-bị

Giá bán 0$12

Văn buôn và bán lẻ xin viết thư cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý Nhà in Trung-Bắc tân-văn, 61-63, Phố hàng Bông. — Hanoi

3675

Nhi-nữ anh-hùng

DOÀN-KẾ-THIỆN (Nhà Quê)

An-lão-gia nói:

Tiểu đệ nếu tăng lão huynh là chỗ tri thấy gặp nhau, hà tất phải tâu nội những cái hình tích như thế. Tiểu đệ vừa rồi chẳng qui tế bàn đến những nhân vật ở trong thiên hạ, có nhắc đến mấy tay hào kiệt, chẳng lẽ rằng không có người ấy bấy giờ ở đâu.

Đặng-sầu-công nói rằng:

Ai là người hào kiệt có tiếng, lão-đệ thử nói tên cho ngu huynh nghe nào? Nếu cứ như con mắt ngu huynh đã coi, thì không những hai miền Giang-nam, Giang-bắc này, cho đến cả hà tỉnh Giang, hà tỉnh Hồ, cho tỉnh Tứ-xuyên, Thiểm-tây, Vân-nam, Quí-châu, và cho mãi ở trong cả quan ngoài cửa quan, đâu đâu người thì kể có hàng bao nhiêu thâm vọng, nhưng cần lấy một người hào kiệt thì chưa chưa có mấy mặt, vậy chẳng hay lão đệ định hỏi ai?

An-lão-gia nói:

Cái người mà tiểu đệ muốn hỏi đây, không ấy gì lạm xa, chỉ là ở miền gần đây, mà chỉ cách có mấy năm nay, không biết chỗ ở của người ấy bây giờ ở đâu?

Đặng-sầu-công nghe nói rồi chớp mắng mà nói rằng:

Những miền chung quanh đây lâm gì có người hào kiệt có tiếng, có lẽ là lão đệ nghe lầm chăng. Vì miền này lão đệ định tìm lấy mấy vẻ rượu Thạch-hương và những thứ rau to gọi trắng, thì cũng có thể tìm được ra, chứ nói đến hào kiệt, thì ngu huynh ở đây đã có 70 năm giới rồi, chưa hề thấy có mặt nào vậy.

An-lão-gia nghe nói sẽ mặt mà nói rằng:

Lão hàn hàn, cả nhân đã nói « Một lần nhớ nhau, tiếc có người tương tri » lại có câu: « Chân nhân không có chân tướng », vậy khu Khu không nên quá khinh đời như thế. Có lẽ lão huynh là người cao quá giới quá, nên con mắt coi ai cũng nhỏ, chứ nhưng lão đệ có tất kỉ vọng, thì trên lão huynh ra, chẳng không có người nào có sánh được với người ấy.

Đặng-sầu-công nghe nói, cái đầu nghĩ ngợi một lâu, nhưng không nghĩ được ra là ai, liền hỏi rằng:

Nếu vậy thì là người nào? Lão đệ nên nói rõ họ tên ra cho ngu huynh biết.

An-lão-gia vừa cười rằng, vừa nhìn vào Đặng-sầu-công mà nói rằng:

Người ấy không có họ tên là gì, chỉ thấy ai cũng gọi là *Thập-tam muội*.

Đặng-sầu-công nghe nói đến ba chữ *Thập tam muội* liền đặt chén rượu xuống dưới bàn mà hỏi rằng:

Lão đệ làm sao cũng biết được người ấy?

An-lão-gia nói:

Người nhân thế, ai là không biết, nhưng cứ như ý lão huynh thì có đáng cho người ấy là hào kiệt không?

Đặng-sầu-công thấy hỏi, chưa đáp vội, trước hết hãy thở dài một tiếng rồi nói rằng:

Lão đệ ơi, nếu nói đến con người ấy, thì không những phải phục là một bực anh hùng trong làng sơn phấn, lại phải tôn làm một vị liệt tử trong đội anh hùng, nói đến lão nào có thể khiến cho bọn đàn ông con gái chẳng mình đều phải xấu hổ đến chết đi được, ngu huynh đây hà những chỉ quen biết người ấy mà thôi ư, lại phải nhận làm một vị ân nhân nữa.

An-lão-gia nghe nói, trong lòng nghi thần rồi hỏi rằng:

Cô nhân ngu đã xét xem, thì người ấy là một người con gái có sắc tuổi, mà lão khu khu đã nghĩ nay lưỡi rồi, lại có cái ơn đánh lòng lắm như thế, nói là tri kỉ sao có lẽ, chứ gọi là ân nhân thì cũng thế nào?

Đặng-sầu-công nói:

Thật đấy, người ấy chẳng là ân nhân cũng ngu huynh.

Đặng-sầu-công nói rồi, cứ người nhà đi hâm rượu, hai người lại cùng nhau rót chén khuyên mời, đề một lát, Chế-ngũ-nương-tử sai người mang đồ đến tâm đào, *An-lão* gia nguyên chẳng thích uống rượu chỉ thích thính nhâm mâu ăn, còn Đặng-sầu-công thì uống bao nhiêu lại ăn bấy nhiêu.

Ăn uống luôn mồi hồi Đặng-sầu-công nói với *An-lão* gia rằng:

Lão đệ vừa nói hồi tại làm sao *Thập tam muội*, lại là ân nhân của ngu huynh, lão đệ nên biết rằng ngu huynh đây lên tuổi rồi rồi là thân mất nết, vì sau sớm lậu ăn tính mất nên người, tên còn lỗ cả đi hơn mấy năm, cha mẹ lại ở sai đi theo người ta đề thi tài, nhưng vẫn chưaông lên quý làm quí chẳng ra nghề ấy gì, cho làm thế thì cho lên hồng trắng, chẳng có nên nhịt, mà thế sau vẫn cứ làm có người cao, lại lại mất vậy; vẫn thế như thế, cho mong đỗ đạt gì, nên khi trở bằng, quả nhiên chẳng thấy tên mình đâu cả. Lão ấy tự nghĩ vì tâm tài đất tài chẳng tranh cướp được với đường văn, may còn được sức lực khỏe mạnh, ăn là bỏ quay theo đường võ vậy bèn tiến kết giao với những bạn võ lâm, hàng ngày đánh gậy múa sung, đến đến rồi nhân mặt đất trong những chân rượu chè cờ bạc, đề bạn giang hồ, cái bắt gì cũng dám làm, cái xấu gì cũng dám chơi cả. Đã thế đánh hão ra con người hư hỏng, cũng mang danh nhân, vào đề lớn, những người có tuổi đem lời khuyên bảo rằng Nhà người làm thế gia có cái lẽ lực như thế, nên đi thi võ cả, đề cầu lấy lấy tiến thân. Tôi nghe lời khuyên bảo lấy lấy cầm đồng trong lòng. Hôm ra sức lực tập cho bao về nghề, mình đeo lên, lấy cung cung, cầm ngựa nhanh, vào đề lớn không bao lâu cảo bao võ nghệ đều am hiểu cả, thì vừa gặp có khoa thi Hồi khai tiến đăng khảo, khoa ấy tôi bắn nhất được cái cung thường thường phải mười sức người mới dương nổi, vào được bên đề nặng 360 cân, lại nâng lên ngang mặt, đi đi lại lại ở trong trường ba vòng, sau đến lúc thi mũn đao thì tôi nhấc được đề cao bổ không hề có rối loạn; có cái sức thì cũng tôi ấy thì là quân trảng, không ngờ đến lý thì cuối cùng phải đem tả sinh Minh pháp nhà Tống, Ngô, tôi viết mất hai chữ, thế mà lão xem lại không hiểu, sau có người nhà quan học viện ra tìm tôi mà khỏi rằng quan chủ khảo thấy có hai nghề cái gì tầng hơn người, muốn lấy đề đầu, nhưng vì ấy ám tả bình thư viết mất hai chữ, thế thì phải đánh xuống, nếu muốn đề đầu thì phải lấy ngài nhân trên vòng bao, nghĩ có bình vọng cho. Lão ấy nhà tôi cũng có thể lo được nhưn trên lưng bao, nhưng nghĩ ai là là kẻ đợi trượng phu, tìm lấy tiếng thơm, đề hàng ra đời lập lấy công danh, không đem thân gửi ra đồng, lại phải cần đến tiền bạc để mua chuộc. Thì cần gì nhọc cho bằng. Tôi nghĩ vậy nên giả lời người ấy là đã hay chẳng đề đầu đa mạnh lắm, chứ quyết không làm cái lối đó! Lắt lẩy.

An-lão gia nói:

Lão huynh làm như vậy, thực đáng gọi là chính khiêm quân tử, nhưng chỉ e cái thị giới bị mất mất, thì đáng tiếc quá!

Đặng-sầu-công nói:

Lão ấy tới cũng nghĩ là mình không chịu lấy thì họ sẽ đánh xuống thứ hai thứ ba, cho đến thứ tư thì nhân là chẳng, ngờ đâu đến lúc ra bảng thấy họ đề tên mình xuống dưới cùng, thế ra thì mình quan trường, mà tên mình đề bảng, người sao thế không? Tôi tức quá không chịu được,...

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

CHABOT, Hanoi
66, Rue Paul Bert, 66
Có bán miếng KIM-CHƯƠNG ĐẸP
Một nhân
Một hoa
Thượng-hạng
Nhà hàng có thể tin cẩn được.

THANH-PHỐ HANOI
phòng Lục-lộ

YẾT-THỊ
Điều tra về việc lấp hay bất tiện

Quan Đốc-lý thành-phố Hanoi có lời bố cáo cho công chúng biết rằng, nay mở một cuộc điều tra về việc lấp hay bất tiện về lá đơn của M. Tạ Đường, xin đặt một cái máy mở to chạy bằng dầu (Huile lourde) 30 mã-lực để dùng chuyển động các máy con, và đến nhà bể thì chạy máy nước đã A. S. tại số 28 quai Clémenceau, Hanoi.

Giấy mời quan-hệ về việc ấy cùng là số Khiếu-nại biện để lại phòng Lục-lộ tòa Đốc-lý ngày nào cũng từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 14 giờ rưỡi đến 17 giờ, công-chúng có thể đến xem được, hạn cho đến 20 Septembre 1928 là cùng.

Hanoi, ngày 31 Août 1928
Thay mặt quan Đốc-lý
Hội-viên thành-phố ký tên: de Feyssal
7.314

Dépuratif Ribal
thuốc tẩy huyết và tiểu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rõ hiệu.

Giá Liền: $ 3.30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$90

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

TRINH-XUÂN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi

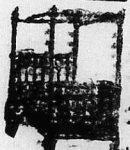

Lit en fer et en cuivre dit de Hongkong
Accessoires pour autos
Semoirs rotatifs (sortes différentes)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions
Revues pour commerçants
Grand choix de bouteilles pour vins, cognac et liqueurs
Meubles cannés rotins
Lampes à manchon « Titan »

THE LYON

Này bản-hiệu mới nhận được các thứ chè ở Vũ gì mới sang rất nhiều không thể kể siết, nay kể lược sơ để các ngài rõ: nhất phẩm, Song mỹ liên tâm, ô long thủy tiên và các thứ chè các ngài thường dùng ở tiệm cao lâu như Long tỉnh, Quan âm, La hán v.v. Xin kính mời các liệt vị khách quan quá bộ đến bản-hiệu xem sẽ được như ý của ngài xưa nay hàm mộ cùng nhân chọn là chè tốt hương thơm giá rẻ. Vậy các ngài có lòng chiếu cố bản-hiệu rất lấy làm hân-hạnh lắm.

Bản chủ nhân V. Tr F. dit kamtai
3 Cantonnais télép. 489 Hanoi
140 rue Chinois Haiphong télép. 372

TRẦN - QUANG - MINH

Chuyên môn Đồng-Vàng
199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẤY NHỜI KINH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xin ấy chú chuyên về một nghề giống vàng. Giống đã các thứ vàng TRẮNG, ĐEN, VÀNG, ĐỎ, nhỉ răng, chữa sâu răng, và răng, trắng đen đánh trắng, răng vàng, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, để sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bản-hiệu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-thăm giấy tờ, bản-hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cốt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm đúng được như ý, và giá tính lại rẻ hơn lắm cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về Bản-hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, và giá nhời mọng.

Kính cáo
TRẦN-QUANG-MINH
DENTISTE
199, Rue du Coton, Hanoi

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX làm cho mắt các ngài khỏi đau, khỏi mỏi được không thấy ở cổ, lúc cũng như mắt mới lúc sáng cũng như các người.

Đương nhẽ mỗi hai đêm thì độ, hơi nhắp nhám mắt lại đến là những cái khỏi điểm cho khỏi kết mắt cùng các bệnh đau mắt nguy hiểm khác nữa.

Vậy các những khi ấy các ngài có nên mua mỗi lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX ở trong nhà mà ngày ngày thấy sinh nâng ra được.

Các ngài chớ quên những nên trên nhắc một chút là có thể gặp nhau, cái nạn mù đuổi.

Vậy tuy khác ngày bán giá các ngài gần mua ngay cho rất thư bảo thiệt thuốc bản-hiệu nhé!

(COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX là thuốc chuyên trị bệnh đau mắt, rất thần hiệu và rất rẻ tiền.

Cả hai mỗi lọ giá 0$30).

Phàm là thuốc nào không có ký đề chữ COLLYRE JAUNE DU Dr CASAUX thì chớ có mua. Vì thuốc giả hay gây nhiều bệnh mù lắm.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán tại hiệu thuốc:
GRASSANGE, 26 Rue Paul Bert, Hanoi và khắp các hiệu thuốc đi khác.

THÀ TIỀN BẠC CON-NHÀM
(Economie en limpiers-monies)

Nhưng vàng giá tiền lại bán quán bằng con-nhàm, sự ấy, thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài thì ra những tiền độ chỗ ở, còn thì bán-quán không nhận tiền giá bằng con-nhàm cả.

Giá 2$80
Giá cả cước 0$15
Giá tất cả cước 2$95
Giá tất cả cả chi phí 2$95
Giá tất cả cả chi phí 2$95
Giá tất cả cả chi phí

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rát da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khó mài cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chất bình rất thần-hiệu và đáng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HƠ GIÓ
GHIP (Cảm thiên-thời)
HEN

nói tóm lại là hết thảy các chứng bệnh về khí-quản.

Điều-độ ống : Cứ trong hai mươi bốn giờ, đáng từ năm đến sáu thìa xáp, ngoài những bữa ăn.

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười tám tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE

Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế sư nhất hạng, kế nghiệp
68, phố Paul Bert, Hanoi
Giây nói số 49

Urocédrol Galle

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlanticus Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, mà trị bệnh rất chóng.

BÁN TẠI

Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Breusmiche

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Nhiều người cứ tưởng bệnh khi hư không can-hệ gì cho lắm, không cần phải chữa, tự nhiên bệnh cũng khác khỏi. Khi bị bệnh thì người ta thấy bức rức khó chịu, mà khi đi tiểu tiện thì đau đớn là lùng, lúc đó uống một ít thuốc là thấy dễ chịu, đã tưởng rằng khỏi rồi. Ấy thực là lầm to vậy. Bệnh khí hư sinh ra nhiều nỗi khó khăn : Sưng hàng-quang mà sinh ra đi tiểu tiện luôn ; sưng nhiếp-hộ-tuyết mà làm cho nóng buốt nơi niệu-quản ngăn mất đường tiểu tiện. Những lách-hoàn cũng sưng lên mà làm đến tuyệt sản đi được. Các bệnh ấy làm cho đầu gối sưng lên, mà người đau không thể cựa cay được. Mà đàn-bà thì sinh ra các bệnh phúc bộ, cũng là bệnh tuyết sản và sau sinh ra ốm nặng. Người ta đã hiểu bệnh khí hư cần phải điều-trị, mà lại cần phải có thứ thuốc nào chắc chắn, thuốc nào công-hiệu, ấy chính là thứ thuốc *Santal Monal*. Các quan lương-y đã công-nhận thuốc *Santal Monal* là một thứ thuốc rất tốt, hiện các nhà thương ở thế-giới này đã có dùng khắp cả. Thuốc này chữa bệnh khí hư thì thực là thần tình, hết đau lại tránh khỏi được những nỗi khó khăn và làm cho niệu-thấy thành ra xanh, rửa sạch cái cơ-quan bàn-thỉn.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

ĐỘC TRÙNG

có phải trừ tuyệt nhất thuốc

Tœnifuge Français

DUHOURCAU

quan lương-y đã thí-nghiệm hơn hết mà lại rẻ tiền hơn. Muốn hai liều thì bể khoẻ uống thuốc nó Có bán ở Paris tại tiệm **LEOUX Frères** 9, Rue Louis-Blanc, La Garenne-Seine Hồi trước, ở số 10, Rue de Trévise, Hồi trước, ở số 10, Rue de Trévise, Hồi trước, ở số 10, Rue de Trévise,